

Макроекономічний аналіз безробіття

План

- ⦿ 1. Визначення поняття «безробіття».
- ⦿ 2. Рівень безробіття.
- ⦿ 3. Причини безробіття
- ⦿ 4. Типи безробіття.
- ⦿ 5. Теорії зайнятості
- ⦿ 6. Наслідки безробіття.

Безробіття — це складне соціально-економічне явище, при якому частина економічно активного населення не має роботи й заробітку.

Зайнятими вважаються особи віком від 17 до 70 років, які протягом тижня відпрацювали хоча б одну годину (в сільському господарстві не менше 30 годин), незалежно від того є ця робота постійною чи тимчасовою.

Рівень (норма) безробіття – показник, який відображає співвідношення між кількістю безробітних і загальною кількістю робочої сили.

$$u = \frac{U}{L} \times 100$$

ПРИЧИНИ БЕЗРОБІТТЯ

- 1. Структурні зрушення в економіці, що виражаються у впровадженні нових технологій, згортанні виробництва в традиційних галузях, закритті технічно відсталих підприємств. Це призводить до скорочення зайвої робочої сили.
- 2. Економічний спад чи депресія, що змушують роботодавців знижувати потребу у всіх ресурсах, у тому числі і трудових.
- 3. Економічна конкуренція, зокрема на ринку праці.
- 4. Політика уряду в галузі оплати праці: підвищення мінімального розміру заробітної плати збільшує витрати виробництва і тим самим знижує попит на робочу силу.
- 5. Сезонні зміни в рівні виробництва в окремих галузях економіки.
- 6. Зміни в демографічній структурі населення, зокрема зростання чисельності населення в працездатному віці збільшує попит на працю і, отже, зростає імовірність безробіття.

ТИПИ БЕЗРОБІТТЯ

Природне безробіття— це частка безробітних, яка відповідає доцільному рівню повної зайнятості в економіці, тобто потенційному ВВП.

Добровільне безробіття

- Добровільне безробіття виникає тоді, коли працівник звільняється за власним бажанням, оскільки він не задоволений рівнем оплати праці, умовами роботи, психологічним кліматом в колективі.

Фрикційне безробіття

- Фрикційне безробіття, яке пов'язане з переміщенням осіб з однієї роботи на іншу, з однієї місцевості — до іншої. Отже, це своєрідна соціальна, суперечність, яку розуміють як проблему пошуку відповідної роботи;

Структурне безробіття

- Структурне безробіття, яке виникає в результаті структурних зрушень в економіці, що впливають на структуру сукупного попиту на робочу силу: на одні професії попит підвищується, на інші — падає;

Вимушене безробіття виникає тоді, коли працівник не бажає звільнитися, а адміністрація проводить скорочення персоналу.

Технологічне безробіття

- Технологічне — пов'язане з переходом до нової техніки і технології, механізацією та автоматизацією виробництва, що супроводжується вивільненням робочої сили і наймом працівників принципово нових спеціальностей та кваліфікацій.

Приховане або аграрне безробіття

- Приховане або аграрне безробіття - це стан, коли частина працездатного населення зайнята неповний робочий період і решту часу витрачають на різні тимчасові роботи в інших галузях.

Сезонне безробіття

- Сезонне безробіття виникає внаслідок сезонності праці в деяких галузях (сільське господарство, будівництво, туризм).

Теорії зайнятості

Причини безробіття

За Марксом

1) Відзначив, що з технічним прогресом росте маса і вартість засобів виробництва, що приходяться на одного працівника. Це приводить до відносного відставання попиту на працю від темпів нагромадження капіталу, і в цьому криється причина безробіття.
2) Циклічність розвитку ринкового господарства, що робить її постійним супутником розвитку ринкового господарства.

За А.Пігу

Обґрунтував те, що на ринку праці діє недосконала конкуренція. Вона веде до завищення ціни праці. За рахунок високопродуктивної праці підприємець має можливість скоротити робочий персонал.

За Кейнсом

Падіння споживчого попиту гасить інтерес вкладати капітал, і, як наслідок, падає попит на інвестиції. При падінні стимулів до інвестування, виробництво не росте і навіть може згорнутися, що приводить до безробіття.

За Мальтусом

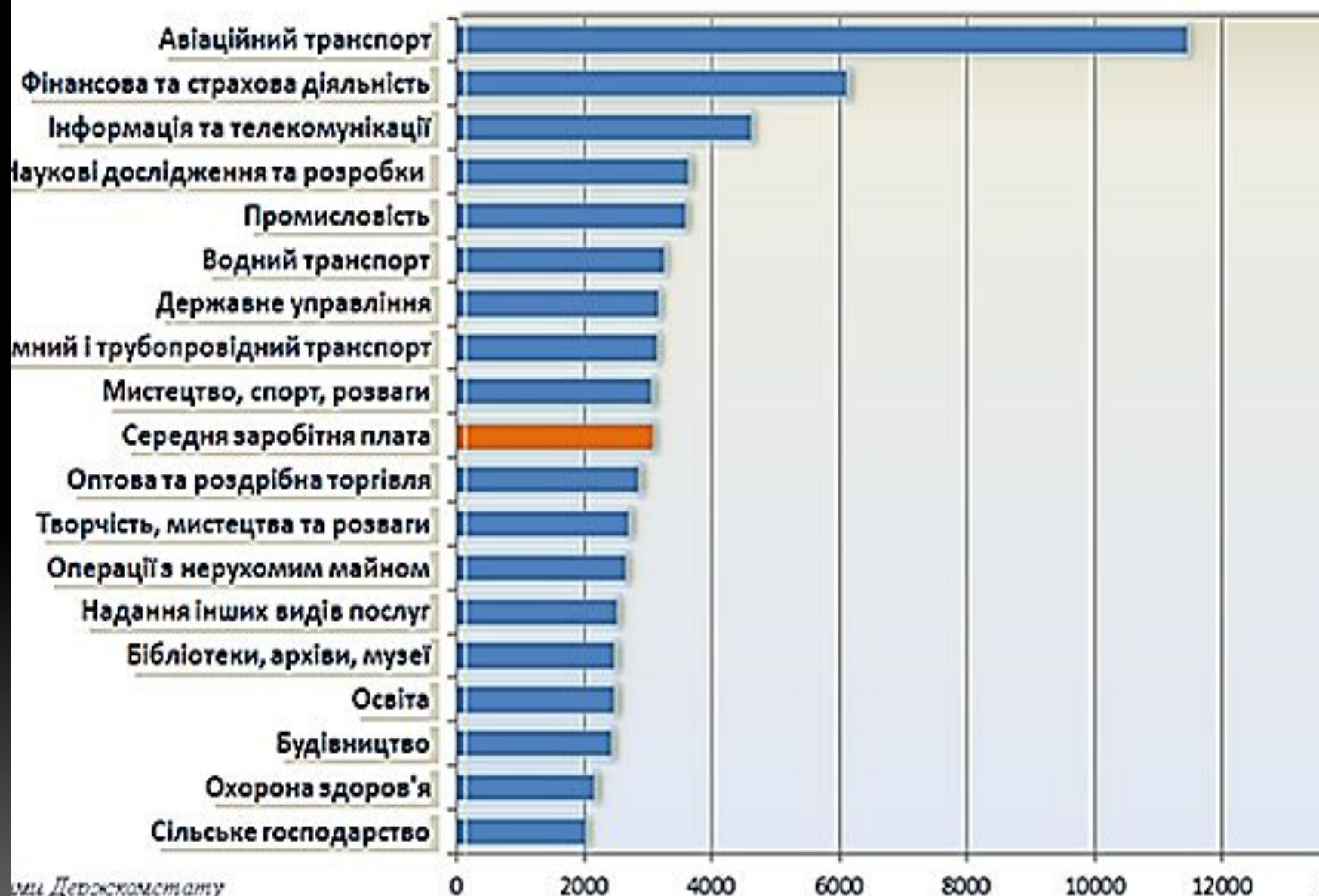
Безробіття викликає демографічні причини, у результаті яких темпи росту народонаселення перевищують темпи зростання виробництва.

Наслідки безробіття

- 1. Структурні зміни в економіці країни чи певного регіону.
- 2. Зменшення чи обмеження попиту на товари або послуги.
- 3. Постійний розвиток технологій.
- 4. Пошук працівниками нових робочих місць із кращою заробітною платою.
- 5. Демографічні зміни в складі та чисельності робочої сили.

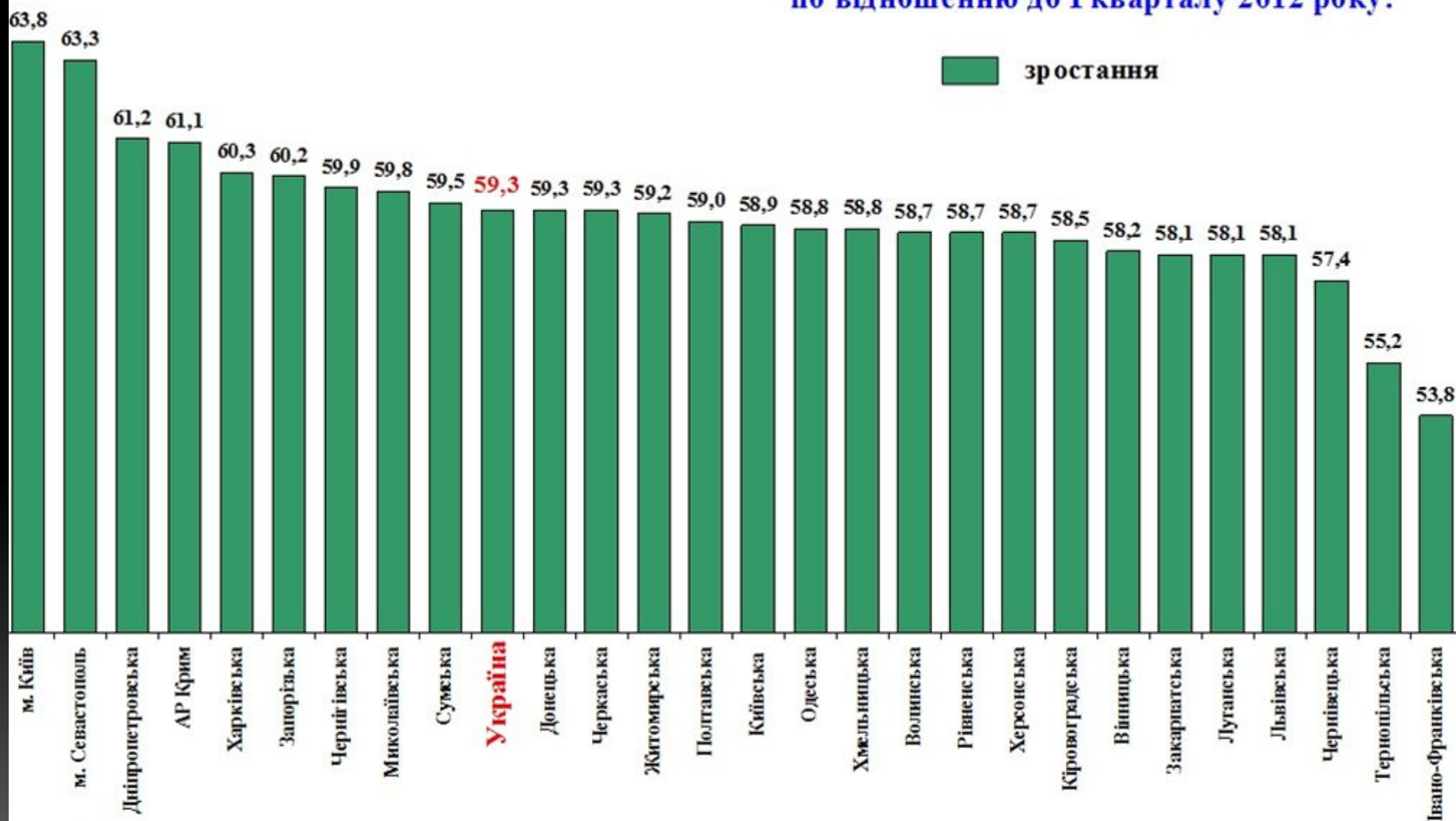

Середня заробітна плата в Україні за видами економічної діяльності березень 2013р

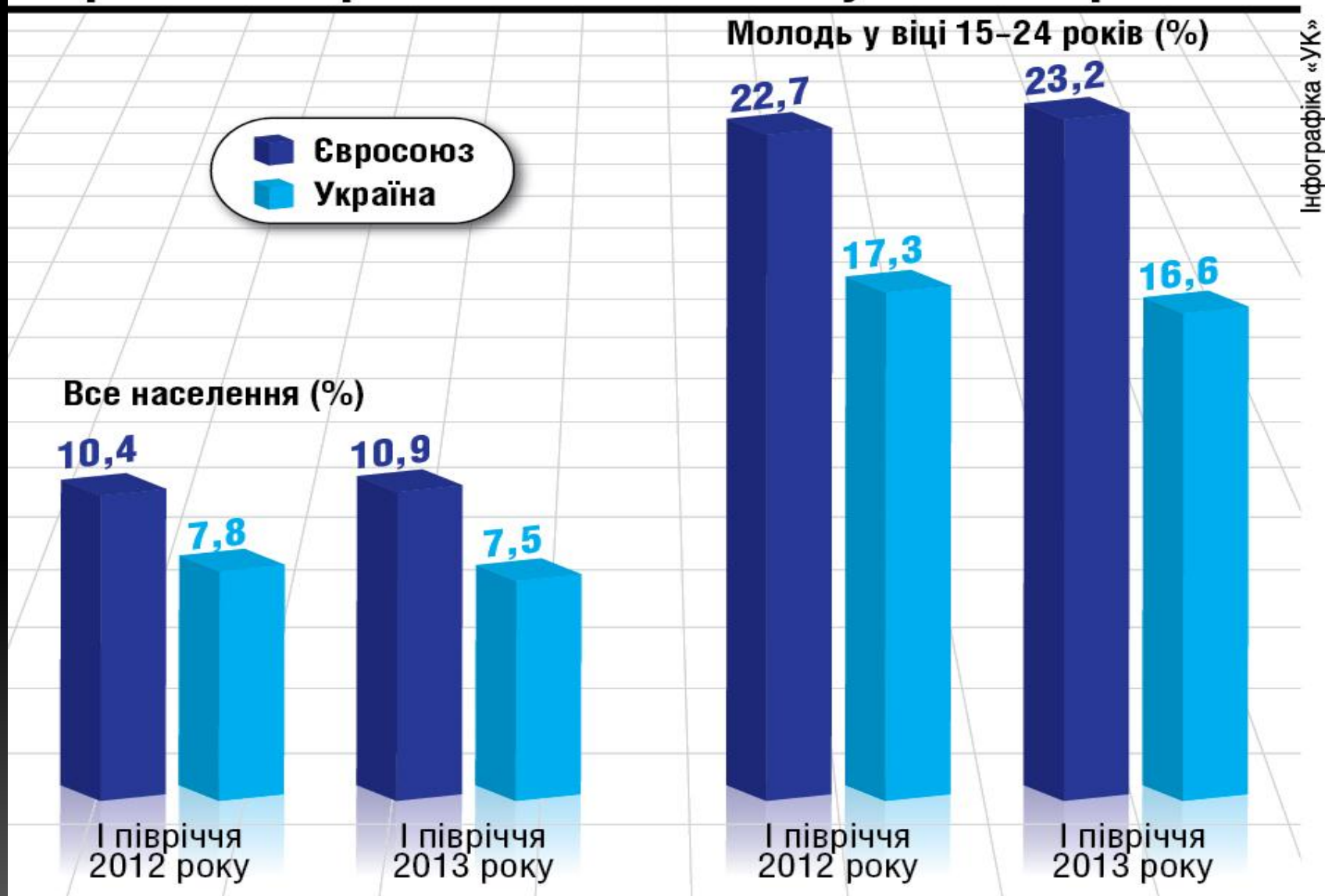

Рівень зайнятості населення за I квартал 2013 року, %

по відношенню до I кварталу 2012 року:

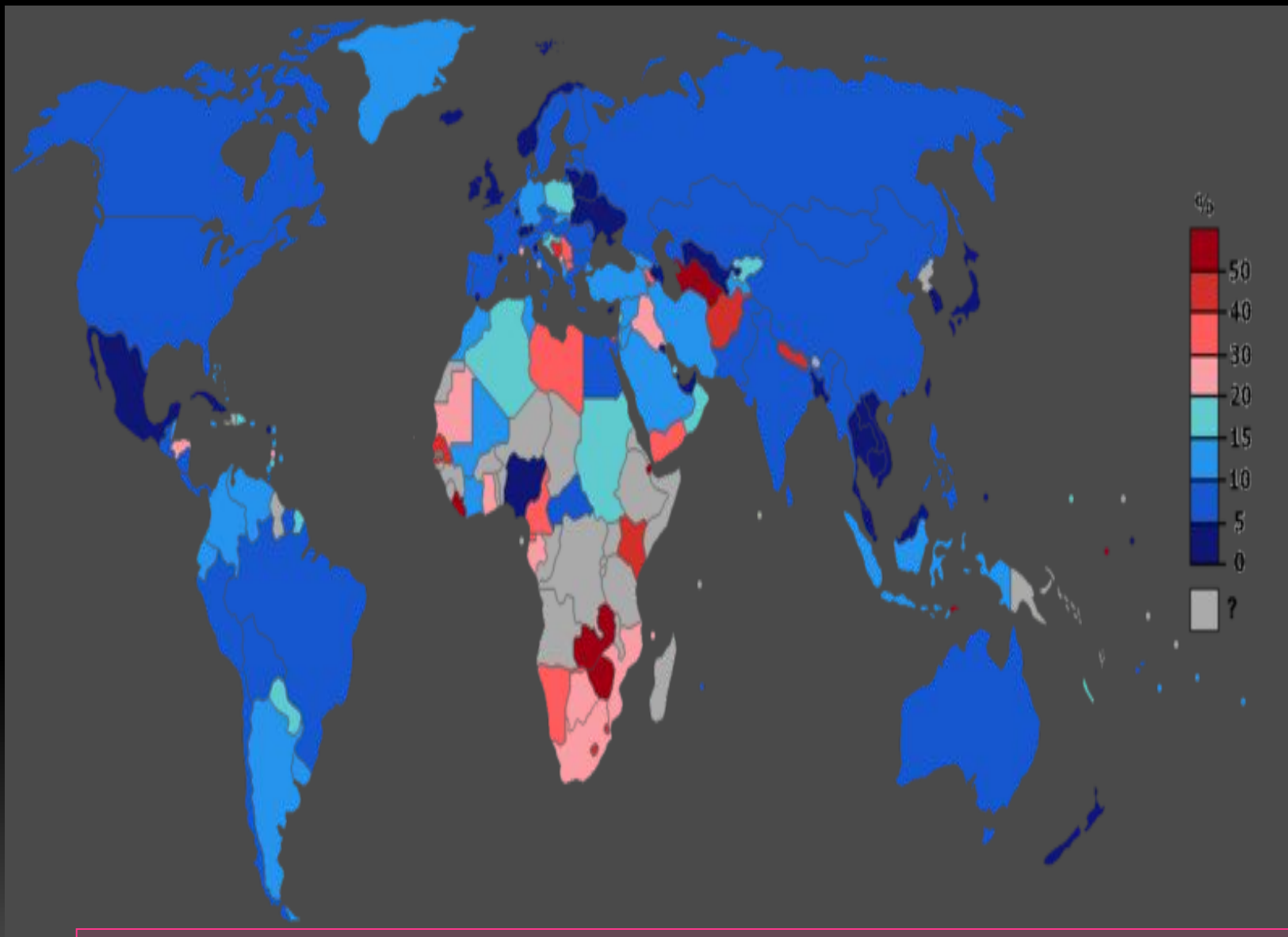

Рівень безробіття в країнах Європейського союзу* та в Україні**

*За даними Євростату (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>)

**За даними Державної служби статистики України

Рівень безробіття у світі за даними Книги фактів